

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Újhely, főter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Árú hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.
Nyitólétszám minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félévre 5 kor.
negyedévre 2.50 kor.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyzög centim,
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Évforduló.

— szept. 1.

Tíz éve, hogy a fioxera ál-
tal teljesen kipusztított hegyaljai
szőlők újjáépítése megkezdődött.
Tíz év előtt történt az első ka-
papavágás a parlagokban, amely
kapavágást nyomban követte egy
olyan nagy arányú munkát, a
mely rövid 10 év alatt teljesen
eltüntette a siralmas képet mu-
tatott parlagokat a Tokaj-Hegy-
aljáról s teremtett a világ e leg-
elsőrendű bortermelő vidékéből
újra paradicsomot.

Tíz év előtt a Zemplénvár-
megyei Gazdasági Egyesület nagy-
arányú mozgalmat indított az évek
óta parlagon heverő szőlőterüle-
tek újjáépítése érdekében. Ösz-
szehívta nemcsak az egyesület
tagjait, de nagy számmal a sző-
lőhelyek birtokosait is és memo-
randumot intézett Darányi Ignác
akkori földművelésügyi miniszter-
hez, kérve a szőlők újjátelepíté-
séhez a legszelesebb körű álla-
mi támogatást.

A Gazdasági Egyesületet kü-
lönösen az indította e téren az
intenzív cselekvésre, mert be-
látta, hogy a szőlők kipusztulá-
sával a hegyaljai munkás nép
életérdeke van a teljes megsem-
misülésnek kitéve s a nagy ke-
resethiány veszedelmesen nő-

vekvő arányban termi az általá-
nos elszegényedést és mintegy
rákényszeríti népünket a kiván-
dorlásra. És való is, hogy a ki-
vándorlás a Hegyalján ez időben
érte el legmagasabb fokát, tö-
mérdek munkáskézről fosztva
meg Zemplén vármegye alsó vi-
dékét.

A Gazdasági Egyesület me-
morandumát a földművelésügyi
miniszteriumban sürgős és beható
tanulmány tárgyává tették s Da-
rányi Ignác miniszter, — kinek
oly nagy érdemei vannak az
agrár kérdés rendezésében, —
leutazott Sátoraljaújhelybe, hon-
nan a Gazdasági Egyesület meg-
bizottai s több tekintélyes szőlő-
birtokos és szakférfi kíséreté-
ben kiindulva, bejárta a Hegy-
alját, személyesen is meggyő-
ződve arról, hogy milliókra menő
nemzeti vagyon pusztult itten el,
és a segítség nemcsak feltétle-
nül szükséges, de felette sürgő-
sen parancsolt nemzetgazdasági
érdek is.

Darányi a legszelesebb körű
állami támogatást helyezte kilá-
tásba a saját tárcájánál és egy-
üttal a legnagyobb készséggel
ígérte meg közbenjárását a te-
kintetben, hogy az igazságügyi
miniszter engedje meg a sátor-
aljaújhelyi kir. törvényszék fog-
házában letartóztatott foglyok és

rabok munkarejének a szőlők
rekonstrukciójánál való felhasz-
nálását. — Erdély Sándor, ak-
kori igazságügyminiszter ezt a
kérelmet teljesítette is és mond-
hatni, hogy ez tette lehetővé
aránylag rövid idő alatt a gazos,
vadon parlagok eltüntetését és
a régi állapot visszaállítását.

Most, midőn már gyönyör-
ködve szemléljük a világon pá-
ratlanul szép hegyaljai szőlőket,
majdnem hihetetlennek tartjuk,
hogy ez a nagy átalakulás egy
rövid évtized munkája volt. A
sors véletlenül úgy intézkedett,
hogy a tíz éves forduló alkal-
mából ismét Darányi Ignác ke-
zeiben van a földművelésügyi
tárca, aki örömmel láthatja, hogy
nemes fáradozása mily gyümöl-
csöt termett, mily nagy nem-
zeti vagyont állított vissza.

Szőlőink rekonstrukciójának
10 éves történetét — a mint ér-
tesültünk — legközelebb meg is
írják és pedig Eisert István kir.
ügyész és Schweitzer János fog-
házfelügyelő által rendelkezésre
bocsátandó hivatalos és hiteles
adatok alapján. — Mindenesetre
érdemes munka lesz, mert egy
olyan korszakot örökít meg vár-
megyénk közgazdasági életéből,
amely a későbbi kornál is nagy
érdeklődés tárgyát képezendő
majd.

zom, mindent hozz ide a műterembe
— mondá idegesen.

— Parancsára.

És Mérey Mária egy óra múlva a
pályaudvar felé hajtatott — Grázba
ment. Bent a gyors vonat első osz-
tályú kocsijában az egyik szögletbe
huzódott, valaki volt még a coupé-
ban, de ő nem tudta, hogy ki; cso-
dálatosan tudta lelki életét élni, ha
egyszer valami nagyon lekötötte, a
külvilágról nem volt képes tudomást
venni. A kocsiiban is mozdulatlanul,
lezárt szemekkel ült s végig élt egy
négy év előtti fürdő idényt. Beteg
lett s ha beteg volt, gyűlölte az éle-
tet, házi orvosa fürdőbe küldte s ő
elment, hogy mielőbb meggyógyuljon.

A fürdő orvos, akihez baja miatt
mindennap föl kellett járnia, soha sem
tapasztalt erős benyomást tett rá.
Művész pályáján erősen kifejtett
egyéniségével szabadon, fesztelenül
mozgott, hasonlított azokhoz a fényes
égitestekhez, melyek minden irány és
vonzó középpont nélkül bolyognak
a világtérben s büszke volt rá, hogy
pályafutása alatt nem jutott egy más
bolygó vonzásának a hatalmába. Pe-
dig abban a bohém világban, melyben
és csillagocskák egész raja vette kö-
rül. Gyakran nevetve mondogatta:

— Csak a hold magikus, rezgő
fényét s a csillagok hullását nem

vein áhitattal csodálunk. Az arcképek
között egy mesésen szép lenge nyír-
fákat ábrázoló tájkép részlet látható.
A képet a hanyatló napnak arany
ragyogása teszi mesterművé.

A leány megmozdul s egy percre
bensőségteljesen ránéz a képekre,
aztán egy mozdulattal oda fut a fal-
hoz s a nyírfákat végig simítja: —
ti édes szép fák, ma négy éve hal-
lottatok, hogy életében senkit sem
szeretett olyan igaz, mély szeretettel
mint engem... engem! — suttogta
hirtelen ellágyult arckifejezéssel. —
Megyek! Hogy is birhattam ki négy
évig?! Ámit az askéta tesz a tes-
tével, azt cselekedtem én a szívemmel.
Megyek! A négy hosszú év nem
ölte meg szerelmemet, sőt ellenke-
zőleg, ami rajongás, ihlet, erő van
bennem, az mind forró vágyakozásban
olvadt föl lelkemben és nem bírom
tovább. Megyek! És ő?... ő gondol-
d-e én reám? — e gondolatbeli
kérdésével arca aggodalmas, bizony-
talan kifejezést nyert — Megyek,
megkérde — mondá újra hangosan
s a csöngetyű gombját megnyomta.
Pár pillanat múlva szobalánya nyi-
tott be.

Szürke angol aljat, selyem blou-
set, kis fehér kalapot fátyollal, kézi
böröndbe a kék és fehér mosó blouset,
gallért nyakkendőt, négy napra fehér-
néműt, tizenegy órára kocsit, eluta-

Adatok
az oktatásügy történetéhez Zem-
plén vármegyében.

Irta: Dudás Gyula.

I.

Az iskolázás multja Zemplén vár-
megyében is egykoru az Árpádok ko-
rában államvallást képezett keresztény-
séggel. A középkorban a közoktatás
tisztán az egyház kezében volt letéve
s valamint mindenütt, nálunk is az
egyház volt a lakosság tanítója és ne-
velője.

Az összes iskolák három fokozat-
tal bírtak ebben az időben s honi
mintára: káptalani, kolostori és paró-
chiai vagy falusi iskoláknak hívták
öket. A tanítók egész az Anjouk koráig
az egyház-férfiak, a világi papok és
szerzetesek voltak. A falusi iskolák job-
bára csak vallás tanítással, a kolostori
iskolák a trivium tantárgyai közül a
latin nyelv tanításával, a káptalaniak
pedig a trivium és a quadrivium összes
tárgyaival foglalkoztak, a melyek között
a hazai nyelv tudvalevőleg egyáltalán
nem szerepelt. A hajdankorban tehát a
maihoz hasonló népiskola nem létezett,
mert a népoktatás régekte csak a val-
lásra szorított; a kolostori és egyéb
iskolák pedig tisztán latin nyelvű inté-
zetek voltak s ezek sem hasonlóak a
mai középiskolához, mert az azokban
tanított u. n. szabadtudományok között
a honi nyelv, a történelem, földrajz,
természettan, természettan elő nem
fordult.)

Királyságunk első századaiban a
tanításban csak a papi pályára készülő
egyének részesülhettek, a világi elem
iskoláztatása hazánkban csak a XV.

Dr. Békefi R.: A népoktatás története
Magyarországon 1540-ig. Budapest, 1906.

lesni s esőrgedező, füzlombos patak
partján ostoba arckifejezéssel nem
bujkálni! — Mig ama kies fürdő
helyen egyszerre egy pár gyönyörű
szürke szem magához kényszerítette.

Mikor megértette, hogy a hold-
fénye s a meteoritek rá s hatással
kezdenek lenni, energikusan fölkiál-
tott:

— Soha! És még egy házas em-
ber! Örültség!

S nyomban elhatározta, hogy
többé az orvos műtermébe nem megy.
Maga sem sejtette, hogy elhatározása
saját vonzalmának megnyilatkozása
volt. S az nap délután már kerülve
azon helyeket, ahol Demjénnel köny-
nyen találkozhatott volna, a fürdő
egy kis félreeső fenyőfa sorába ment
sétálni s az egyik fordulónál szem-
ben állottak egymással. Mária össze-
rezzent s első impulzusa az volt, hogy
futásban keresi a menekülést, de a
futás helyett megállott: akaratereje
fölmondta a szolgálatot. Egy futó-
pillanatra tekintetek egymásba mé-
lyedt, a leány arcát finom pir ön-
tötte el s szemeit lesütötte. A férfi
pedig megfogta a leány könyökét s
erősen megszorította.

— Mária megbabonáztál — kez-
dett Demjén tompa, lágy hangon be-
szélni.

Mária egy heves mozdulattal ki-
rántotta karját a férfi erős kezéből.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Egy vonzalom története.

— Vázlat. —

A „Zemplén” számára írta: Balogh Irma.

Mérey Mária keleti fényüzéssel
berendezett műtermének alacsony,
szőnyeg borított nyugágyán lezárt
szempillákkal mozdulatlanul fekszik.
A délelőtti nap tündöklő ragyogással
tölti meg a szép, bizarr műtermet,
megvilágítja a festő állvány félig kész
képét, a falak számtalan kisebb-na-
gyobb vázlatát, tompa, elmosott színű
szőnyegjeit, szobrai s a karsu vi-
rágtartókba elhelyezett fehér orgona
csokrokat; a hová a szem pillant,
mindenütt fehér orgona leheli édes,
kábitó illatát. Mária szereti a tavasz-
nak e hangulatos virágját s egy kis
vagyont költ rá, hogy vázáiban egész
éven át gyönyörködtesse lelkét, sze-
meit.

Az egyik falon, átellenben a
nyugágygyal, — több, egyugyanazon
szép, rendkívül szellemes arcú férfit
ábrázoló portrait függ. Az arcképeket
maga Mária festette s mindenik egy-
egy drága gyöngye alkotásainak;
valahányszor egynek-egynek a meg-
festésébe kezdett, magával ragadta
az az isteni ihlet, melyet a renais-
sance halhatatlan mestereinek mű-

RÉTAY és BENEDEK

Oltárépítő és templomberendezési műintézete, egyházi szerek és zászlók gyára, elvállal templomok teljes berendezését,
felszerelését, kifestését és kikövezését.

BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCZA 59. SZ.

századtól kezdve indul fejlődésnek, a midőn iskoláink a világi pályára készülőket oktatásával és nevelésével is foglalkoznak. Az egyházi szolgálatból szintén ebben a tájban fejlődött ki a lelkesítő iskoláknál a tanító, a ki előbb csak segített a tanításban a papnak, utóbb pedig lassankint önállóvá küzdött ki magát.

Az Anjou házból származott királyokkal olasz földről nálunk is beköszöntött műveltség, utóbb pedig a szintén onnan szertéaradt renaissance hatása alatt az oktatásügy is tetemes lendületet nyert. Mindenek előtt a székesegyházi (káptalani) iskolák indultak fejlődésnek, mert a papi képzés foka emelkedett. E korbéli székesegyházi iskoláink szervezetének fejlettségéről tanuszkodnak a ránk maradt egykori szabályzatok,²⁾ és csak sajnálhatjuk, hogy ily statutomok pl. a Zemplénhez legközelebb eső egri káptalani iskoláról nem maradt fenn. Az iskolák szabályzatai egyébként főbb vonásokban mindenütt egyformák voltak.

A káptalani iskolák fejlődésével karöltve haladt a kolostori és lelkesítő iskolák emelkedése is, mert az igények lassankint egyre fokozódtak. A felsőbb papi képzés megkövetelte, hogy az alsóbb iskolák az ifjak tökéletesebb képzésére törekedjenek, azért már az 1309. évben tartott budai zsinat több nevezetes oktatásügyi rendelkezést tett. Így elrendelte, hogy a papok előkészítése végett az érseki székhelyeken egy-egy kánonjogilag képzett egyén, a püspöki székhelyeken pedig egy a grammatikában jártas tanító legyen alkalmazva. Elrendelték továbbá, hogy a papjelöltek kivül világiak is részesüljenek oktatásban és pedig a gazdagok megfelelő díjért, a szegények pedig teljesen ingyen. A tanítók megfelelő díjazásáról az egyházmegye feje és a káptalan tartozott gondoskodni. Még fontosabb eme zsinat határozatai közt az, amely az idők folyamán még többször megújult, t. i. hogy a pap (faluban úgy, mint a káptalanoknál) ne misézzen egyedül, hanem legyen minden papnak segédje (clericus) vagy tanítója (scholares), a ki neki a mise közben válaszol és akivel a zsolnárokat felváltva elmondhatja.

Ez a fontos intézkedés, mely különben csak a IV. lateráni egyetemes

²⁾ Ilyenek a nagyváradi (1374) és zágrábi (1334). Lásd Bunyitay V. Tkalsics és Békefi ide vonatkozó műveit.

zsinat (1215) végzéseinek viszhangja, a lelkesítő iskolák mellett szervezett iskolák elkülönítését és az u. n. kántortanítói állások szervezését jelzi. Ugy az oktatásnál, mint a szent mise mondásánál segédre volt a lelkesítő iskolák szükségére ez a segéd, a ki eleinte csak templomszolga vagy harangozó volt, e korban már tanító lett.

Valószínű azonban, hogy ezt a rendelkezést nem mindenütt tartották be, mert mint az egyházi zsinatok későbbi végzése mutatják, 1309. évi határozat az 1382., 1450., 1489., 1494. és 1515. évi zsinatokon ismételt meg kellett ujtani. A világi tanítók alkalmazása azonban mégis mindinkább terjedt s a XIV. századtól fogva a városokban úgy, mint a faluhelyen egyaránt voltak már alkalmazva,³⁾ sőt egyes ránk maradt adatok azt mutatják, hogy néhol már ekkor oly tanító is volt szolgálatban, akit nem az egyház alkalmazott.

Az ezen korszakban létezett iskolák szervezetéről és a tanítók képzettségéről keveset tudunk. Az iskolák szervezete és a tanítók műveltsége nem állhatott magas színvonalon, mert maga a papság, főleg pedig a falusi lelkesítők, maguk is csekély képzettségűek voltak. Ezt világosan mutatják a hazai zsinati végzések, melyek ismételt elrendelik, hogy a pap mielőtt felszenteltetnék, megvizsgálandó, vajjon tud-e olvasni és énekelni és az elemi ismeretekben jártas-e?

Hazai törvényhozásunk egészen a XV-ik századig nem foglalkozott az iskolák ügyével, midőn azonban a papság az oktatásnál világi kisegítő egyéneket is alkalmazott s lassankint önálló tanítói állások is létesültek, ekkor már az állam is kénytelen volt némi gondot fordítani az iskolákra. I. Mátyás király volt az első uralkodóink között, aki 1458-ban törvényt alkotott az iskoláknál működő tanítókról nézve, kimondván, hogy a világi tanítók tizedet és vámot fizetni nem tartoznak. Utóda II. Ulászló király az 1515. évi országgyűlés által alkotott 7. törvénycikkben pedig elrendelte, hogy a tanítók kato-

³⁾ Vármegyénkben Nagymihályon már 1335-ben volt elemi iskola, melyről az egri káptalannak a nagymihályi nemések részére ez évi nov. 26-án kiadott birtokosztálylevele tesz említést. (Gróf Sztáray okmánytár, I. köt. 100 l.) Ez az iskola külön épületben volt elhelyezve, melyet az oklevél „domus scholae”-nak nevez.

dognak magát. Szenvedélyük perzselte, de nem égette el lelkük tisztaságát: a férfi sokkal jobban szerette a leányt, semhogy szenvedélyének felakarta volna áldozni s a leány is megőrizte agyának hidegségét.

Mária elutazása előtt az egész fűrdő közönség szemelátára a fűrdő kis nyirligetében ültek. Ők nem láttak senkit, őket látta mindenki. A nap lenyugvóban, bíbor ragyogás borult az egész vidékre. A nyírfák lenge, kedves lombján is átszűrődött az alkonyat tündöklése s csodás derengő fényt borított rájuk.

— Mária te holnap elmegy — kezdett Demjén lassan beszélni. — Már a pusztá gondolat, hogy látni nem foglak, elviselhetetlen nekem. Mondom, ismétlem: megbabonáztál. Soha én még nő ilyen forró, erős szerelemmel nem szerettem, mint téged Mária. Hogy én kötve vagyok... — Köszönöm Viktor... A sors megmutatja, sejteti velem az élet teljes boldogságát, de nem adja nekem — fáj, végtelenül fáj. Jobb, hogy elmegyek.

— Jobb. Menj. Már kezdek önmagamban nem bizni — menj. Hol találkozunk?

A leány lehajtott fejét s pár pillanatig gondolkodott, tusakodott magában. Majd mondá:

— Sehol. Én sem bizom már magamban. Maradjon meg lelkünk-

nai szolgálatot ne teljesítsenek.) E szabályzatok mutatják, hogy királyaink a tanítók munkáját már a hajdankorban is megbecsülték és kellőleg jutalmazták.

A XIV. és XV. században keletkezett új egyetemek, főleg pedig a hazánkban Nagy Lajos király által alapított pécsi (1367.), a Zsigmond által, majd a Mátyás király által létesített budai egyetem, nálunk is a magasabb műveltség terjesztői lettek s a hazánk- és vidékünkbeli ifjak is mind sürűbben keresték fel úgy a bel-, mint a külföldi főiskolákat. Hazai főiskoláink közül egyiknek sem maradtak ránk levéltárai s azért sem az Árpádok korában virágzott veszprémi (1278.) főiskola,⁴⁾ sem pedig a pécsi és budai egyetemek tanulóinak jegyzékét nem ismerjük. Hogy azonban a főiskolákban több zempléni származású ifju nyerte kiképzését, mutatja az a körülmény, hogy a külföldi egyetemek anyakönyvei szerint e távolabb eső intézeteket is gyakran látogatták.

Botránykövek a törvényházban.

— szept. 1.

Keserű idők keserű emlékei még minduntalan botránkoztatnak. A sötétségből mint árnyak rebbennek elő ma is azok, akiknek nincsen keresni valójuk a világoosság napjában. — Sátoraljaujhely városának egyik díszét, a nagy arányú törvényszéki palotát is olyan márványtáblák ékteleinik, amelyek ma nem néma kövek, de botránykövek. E botránykövek eltávolítása ügyében a polgárság lelkiéből régtóta felhangzott óhaj nyer kifejezést abban a feliratban, melyet a tanács nevében városunk polgármestere intézett Polónyi Géza igaz-

⁴⁾ Corpus juris Hung. 1458. Art. X. és 1515. Art. VII. — Ezen adatokat közöltem „Az iskolai felügyelet története” c. dolgozatomban. (Néptan. Lapja. 1902.)

⁵⁾ „Az oktatásügy története” c. művemben régebbi kulturtörténetészeink nyomán az egyetemek sorába helyeztem a veszprémi főiskolát, mire Fináczy E. dr. egyetemi tanár s kiváló tanügytörténésznő könyvemről irt bírálatában (Századok 1903. évf. 469. l.) megjegyezte, hogy ez tévedés és az a körülmény, mely szerint a veszprémi iskola nem volt egyetem, Békefi R. dr. akadémikusunk kutatásai után ma már: „res avibus decantata.” Hogy a dolog nem egészen így áll, másutt még ki fogom fejteni.

ben szerelmünk emléke olyannak, a milyen most. Én nem foglak elfelejteni soha... soha. Te maradsz az egyetlen férfi, akit rajongó, igaz szeretettel szeretek és szeretni fogok mindörökkön.

Lealkonyodott. Az est biborragyogását végtelenül finom, fényes szürke derengés váltotta fel. A zene még szólt a séta téren, a közönség lassan a restauráció felé húzódott. Mária felemelkedett s egy percre, mintha fizikai ereje elhagyta volna, erőtlenség oda támaszkodott az egyik fa fehér sudarához s mélyen, hosszan rá nézett a férfire, majd szó nélkül megfordult s egyedül ment lakása felé. Demjén nem követte. Reggel Mária egy fehér orgona csokrot talált szobájában.

... Mérey Mária kiment a külföldre s három évig nem jött haza. Mikor aztán hazajött, műtermének egyik falát tele aggatta Demjén képeivel s a nyirligetet ábrázoló képével és dolgozott — a munkában keresett megnyugvást. Kereste, de soha egy futó percre sem találta meg. A vágy emészette. Demjénről csak annyit hallott, hogy Grázban telepedett le, ahol egy szanatoriumot nyitott. Demjén ellenben sokat hallott felőle, a lapok Mérey Mária művészetéről sokat irtak. Mária mindig remélte, hogy egyszer csak betoppan hozzá s valahányszor műtermének csöngő-

ságügyi m. kir. miniszterhez, s a melyet szószerint itt közlünk:

Nagyméltóságú Igazságügyi Miniszter ur!

Fejlődő városunknak, Sátoraljaujhelynek, Zemplén vármegye székhelyének büszkesége az igazságügyi kormány által emelt, 1905. évi november 1-én használatba vett nagyszabású, díszes törvényház.

A hatalmas és a mai építőművészetnek előrehaladottságát hirdető palota megalkotásáért Sátoraljaujhely rendezett tanácsú város közönsége nevében hálás köszönetet mondok az igazságügyi kormánynak.

De míg az épület hatalmas arányaival büszkeségünkre messze hirdeti a magyar építőipar tökéletességét, addig Sátoraljaujhely város közönsége nevében hálás köszönetet mondok az igazságügyi kormánynak. De míg az épület hatalmas arányaival büszkeségünkre messze hirdeti a magyar építőipar tökéletességét, addig Sátoraljaujhely város közönsége nevében hálás köszönetet mondok az igazságügyi kormánynak. De míg az épület hatalmas arányaival büszkeségünkre messze hirdeti a magyar építőipar tökéletességét, addig Sátoraljaujhely város közönsége nevében hálás köszönetet mondok az igazságügyi kormánynak.

A sátoraljaujhelyi igazságügyi törvényház építését alkotmányos kormány rendelte el, azt alkotmányos kormányzat alatt építették és az építkezés alkotmányos kormányférfiak idejében nyert befejezést is s mindezek dacára a történelmi hűségnek is ellenére, az emléktábla csak az épület használatba vételkor gyűlöletes uralomra jutott egyének neveit örökíti meg márványba vésett aranybetűvel, amelyeknek pedig a hazafias erényeknek gazdag és kiváló férfiak nevének megörökítése, dicsőítése volna szent hivatása.

Ezért Nagyméltóságodnak hazafiságához, alkotmányunk s hazánk történelmének rajongó tisztelőjéhez fordulok Sátoraljaujhely r. t. város hazafias közönségének nevében azzal a kéréssel:

hogy e díszes törvényháznak előcsarnokából e diestelen emléktáblát eltávolíttatni, azt a történelmi hűségnek is megfelelő új táblával felcseréltetni s ez által a szo-

tyúje megszólalt, azt hitte, hogy ő. De mindég csalódott s csalódása kimondhatatlanul fáj neki.

Azután erejét a vágy felemészette, nem bírta tovább, vasutra ült és hozzá ment.

Demjén Gráz egyik csendes utcájában, palotaszzerű házban lakik. Nem törődött vele, felesége otthon van-e, vagy nincs — ment.

— Itthon van a doktor ur? — kérde az inast, aki ajtót nyitott neki.

— Itthon.

— És a nagyságos asszony?

— Már nincs.

— Vigye be — nyújtotta oda névjegyét. Pár másodperc múlva gyors szinte szaladó léptekeket hallott. Demjén rohant elébe.

Gnediges Freulein! Mária! kiáltotta el magát s Máriát kezénél fogva bevezette. Alig zárult be utánok az ajtó, már is ott csüggték egymás keblén.

Nem birtam tovább... Itélj el, küldjél el, de jönnöm kellett.

S a férfi válaszképpen olyan szenvedélyesen magához szorította, hogy a leány felszisszent, de boldogsága leirhatatlan volt: nem felejtette el, szereti, szereti! Ez a tudat, mint egy diadalkiáltás viszhangzott mámoros lelkében.

Mérey Mária grázi időzése alatt teljesen belekerült két izzó férfi szemvonzásába és — elégett... A négy

MIM

A LEGBIZTOSABB POLOSKAIRTÓ

Kapható: *Hrabéczy Kálmán* drogériájában Sátoraljaujhely.

moru sötét időkben sokat szenvedett, sok megpróbáltatás által sajnárgatott, de az alkotmányért minnyarig nem hazafisággal, bátran küzdött a küzdelemben végig kitartó, ellentálló ősi Zemplén vármegye s annak székhelye, Sátoraljaúj hely város polgárainak hazajelentésére, felháborodását megszüntetni méltóztassék.

Befejezett ténynek tekintjük, hogy a jogrend és igazság egyik legfőbb öre, a m. kir. igazságügyminiszter nem hagyja, nem hagyhatja figyelmen kívül városunk tanácsának eme feliratát, és a sötét kor emléket felidéz, a törvényiszteletet kigunyuló, a magyar szívet, lelket vérgig sértő márvány-táblák igen rövid idő alatt más tábláknak adnak helyet; olyanoknak, amelyek az igazságot hirdetik ragyogó aranybetűikkel!

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Sátoraljaúj hely, 1906. aug. 30.

Az unalom jegyében... Ezzel a néhány szóval aztán körül is van írva a városi képviselőtestületnek esztörtök délután megtartott rendkívüli közgyűlése. Az az egy-két városatya, kik lehetővé tették, nehogy a gyűlést résztvevők hiányában máskorra kelljen elodáznia, csak bólingatott... egykedvűen... eszöndesen, miközben express sebességgel dolgozott a hivatalos aparátus. Alig egy óra alatt végére is ért a közgyűlés a mintegy öt-hat számból álló tárgysornak.

Részletes tudósításunk a következő:

Dr. Bánóczy Kálmán, helyettes polgármester tekintet nélkül arra, hogy a képviselőtestületi tagok nagyon gyér számmal jelentek meg, pontban 3 órakor nyitotta meg a rendkívüli közgyűlést. — Elsőnek a pénzügyi bizottság jelentését vették elő, mely jelentés a vízvezeték építéséhez szükséges összegnek ideiglenes kölcsön útján leendő beszerzésére vonatkozólag ad véleményes javaslatot. A bizottság hat helybeli pénzintézeteknek együttesen benyújtott ajánla-

évi epekedés, vágyakozás felemészette minden erkölcsi erejét, ellentálló képességét...

A bucsuzásnál, kivete Demjén zsebéből a kis jegyzőkönyvet s e kis német vestőredékét írta bele:

Ich liebe dich, als mein Lebens Licht
Und es freut mich nicht, nein es freut mich nicht.

Demjén elolvasta és megcsókolta.

— Mig újra találkozunk, irhatok-e aranyos? Most már nem tudnék megenni anélkül, hogy hírem ne legyen felőled.

— Irhatsz.

— Nem lesz baj, nem kerülnek leveleim avatatlan kezekbe?

— Nem. Irhatsz bátran.

E Mária irt. Irnia kellett, ahogy a napnak ragyognia kell, ha titokzatos éjjeli utjáról visszatér mihozzánk. Irt meleg, édes, rajongó sorokat. Levelében elküldte egész lelkét, teljes szerető szívét, de... de választ hetekig — nem kapott. Majd bele őrlt a nyugtalanságba, a sötét kéte-lyekbe. Napokig mozdulatlanul, lázasan csillogó szemekkel feküdt nyugágyán és leste a — postát. Végre, végre megjött a drága levél. Felszakította a borítékot s a következő pár sor meredt rá jég hideg, fagyasztó szemekkel:

„Igen tisztelt nagysád!

Levelei bajba hoztak... Ha még egyszer irni találna irjon, tel-

tát ajánlja elfogadásra, mit a képviselőtestület, a város ügyészenek javaslata alapján, egy kevés módosítással el is fogadott. Így az 530,000 koronányi összeget egyelőre váltó-kölcsön útján szerzi meg a város, de egyben lépéseket tesz, hogy az összeget amortizációs évi kölcsönnel biztosíthassa. A váltókat a város nevében minden obligó nélkül, a polgármester, a pénzügyi bizottság elnöke és alelnöke írják alá.

A tárgysorozat második pontja utazás volt tulajdonképpen Újhely tengeri kigyója, a tűzgyű rendezése körül. Ugyanis annak idején a város kimondotta és erről határozatilag értesítette a tüzoltó egylet elnökét, hogy az évi fentartási összeget megtagadja, ha az egyesület nem szervezetenek újja. Dókus Gyula a képviselőtestülethez intézett levelében, amennyiben őt, mint a tüzoltó egylet elnökét a tűzgyű rendezésére kiküldött bizottságba meg nem hívták, értesére adja a városnak, hogy elnöki állásáról lemondott. Juhász Jenő indítványára a képviselőtestület kimondotta, hogy Dókus Gyulát fölkéri lemondása visszavonására, vele és a tüzoltó főparancsnokkal kiegészítik a nevezett bizottságot, amelyet egyben felkér a közgyűlés, hogy az ügyet tárgyalja és javaslatait megvitassa céljából majd annak idején terjessze elő. — Tehát a tengeri kigyó most megint alszik rövid egy-két hónapot.

A képviselőtestület Bogay Béla, közigazgatási tanácsosnak négy heti szabadságot ad; a Juresó Agoston, rendőr-biztosnak megszavazott és törvényhatóságilag jóváhagyott személyi pótlékok a rendőrelégénység számláján megtakarított összegből fedezi; Albert Ilona, Körösi Julianna és Koscsó Anna községi illetékességeinek elismerését megtagadta.

Végül Bánóczy Kálmán, helyettes polgármester konstata, hogy a vízvezeteki váltókölcsön ügylete a törvényhatóság határozatát megelőzőleg is, amennyiben azt csak birtonkon kívül lehet megfellebezni, lebonyolítható.

Ezzel a rendkívüli közgyűlés — minden jelentősebb mozzanat nélkül — véget ért.

(A vármegye állandó választmánya folyó évi szeptember hó 7-én délelőtt 9 órakor a vármegyeháza

jesen rezerváltan. Szívélyesen üdvözli régi híve

Demjén Viktor.

A levél kiesett Maria reszkető kezéből s görcsös zokogással rá borult a nyugágyra. Hogy ő néki, az ő meleg leveleire, az ő látogatása után úgy tudott válaszolni!

— Nem szeret... Nem szeret — mozogtak ajkai. — Megnyilatkozott szerelme csak érzekeinek játéka volt — semmi egyéb. Lelkét, mely után úgy áhitoztam, elvesztettem... elvesztettem! — zokogta szünetlenül.

Nem akarta sem családi életét földelni, semmit sem kért, semmit sem várt tőle, ő mindent odaadott s csak arra kérte engedje meg, hogy lelkének, szívének teljes odaadásával ragaszkodjék hozzá s ime ő durván, kegyetlenül eltaszította magától.

Szívének iszonyú fájdalmát, büszkeségének megaláztatását nem bírta elviselni s a vig gondtalan, szellemes leány hallgatag, ideges lett. Műterme egész nap csukva, senkit sem fogadott. Lelkének egysulya ingadozni kezdett s végre egy szép őszi reggelen, mikor már a természet is agoniába esett, komornája nyugágyán mozdulatlanul, fehéren taláta. Arca Demjén képei felé volt fordítva. A tágas, szép műtermet a gyorsan ölé méreg átható szaga töltötte meg...

kistermében rendes ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A vármegye 1907. évi költségvetése. 2. A közgyűlésre előkészítendő ügyek.

(Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Zemplén vármegyében a butkai anyakönyvi kerületbe Petro András segédjegyzőt, a hernádnémetibe Nyitrai Károly ev. ref. tanítót, a ladamóceiba Pihoda Sándor jegyzői irnokot és a nagygéresibe Friedman Simon segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

(Községi és körjegyzők fizetékiegészítése. Vármegyénk alispánja a hivatalos lap legutóbbi számában a következő értesítést teszi közzé: *Értesítés.* Ismételtén fölmerült az a hír, hogy a községi és körjegyzők 1905. évi fizetékiegészítése címén járó összeget a m. kir. belügyminiszter ur már folyósította. Erre vonatkozólag kijelentem, hogy e hír valótlan; megnyugtatósként értesítem a községi és körjegyzőket, hogy a kiutalás iránt a m. kir. belügyminiszter urhoz ismételtén felterjesztést tettem. Sátoraljaúj hely, 1906. augusztus 30. Dókus Gyula, alispán.

Elutasított sajtóper.

— szept. 1.

Szíves olvasóinknak még emlékeztetőben lesz az az affér, mely a lizskai képviselő választásból eredő leg lapunk főszerkesztője, ifj. Meczner Gyula és dr. Fehér Márton a Fm. Hirlap felelős szerkesztője közt lefolyt, és amelyet, bár az a lovagiaság szabályai szerint befejezést nyert, dr. Fehér Márton lapjában pertraktált, — amiért aztán ifj. Meczner Gyula segédei, dr. Adriányi Béla és Fehér Barna dr. Fehér Mártont lapunkban „Pof, bot és kutyakorbács“ feliratu közleményükben vonták kérdőre. Dr. Fehér Márton e miatt a bíróságnál keresett elégtételt. De nemcsak a közlemény aláíróit, hanem lapunk felelős szerkesztőjét és kiadóját is perbevonta, mert szerinte a lap nem nyilttéri közleményben, de rendes cikkei közt hozta a dr. Fehér Márton által inkriminált iratot.

Igaz ugyan, hogy dr. Fehér Márton a saját védekezését és véleményének kifejtését vezéreikkben hozta a Fm. H. hasábjain, de úgy gondolkozott, hogy ami neki szabad, az másnak tiltva van.

„Nyomtatvány útján elkövetett, becsületsértés vétsége“ címén indított pert „Ehler Gyula és társai“ ellen, amely perben a sátoraljaúj helyi kir. törvényszék vizsgálóbírája el is rendelte a vizsgálatot. A felek által bejelentett felelbezés folytán a kir. törvényszék vádpanácsa f. évi aug. 16-án tartott ülésében foglalkozott a felelbezéssel, és a következő elutasító végzést hozta:

6855/906. Bft. szám.

A sátoraljaúj helyi kir. törvényszék vádpanácsa a nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétsége miatt terhelt Ehler Gyula és tsai elleni bűnyűgyet a vizsgáló bírónak 1906. évi jul. 30-án 6300/906. sz. a. hozott vizsgálatot rendelő végzése ellen Ehler Gyula terhelt által bejelentett felfolyamodás folytán az 1906. évi augusztus hó 16-ik napján tartott zárt ülésében vizsgálat alá vevén következően

VÉGZETT:

A kir. törvényszék vádpanácsa a vizsgálóbíró végzését megváltoz-

tatja, dr. Fehér Márton főmagánvállót a vizsgálati indítványával a B. P. 105. §-a alapján elutasítja.

A sajtóperrel való fenyegetés ezzel befejezést nyert; a vádaskodó fél azonban mit sem nyert vele, legfeljebb annyit, hogy a kudarcainak száma egygyel gyarapodott.

HIREK.

— „Adatok Zemplén vármegye oktatásügyének történetéhez“ cím alatt dr. Dudás Gyula zemplénvármegyei kir. s. tanfelügyelő, ismert nevű történész tollából lapunk mai számában cikksorozat közlését kezdjük meg. A jeles történész e művéhez Zemplén vármegye levéltárában végzett hosszabb kutatásaival gyűjtötte az adatokat, melyeket most feldolgozva, maradó becű munkát alkotott vármegyénk közoktatásügy-történetének hiteles ismertetéséhez. Előre is felhívjuk a nagy értékű dolgozatra t. olvasóink figyelmét. A munka, lapunkban történendő leközlése után, külön lenyomatban is meg fog jelenni.

— A kassai püspök bérmautja. Dr. Fischer-Colbrie Ágost kassai püspök vármegyénk alvidékén, a szerencsi és tokaji járásokban szeptember hó második felében indul bérma-köruttra. Ez alkalommal a következő községekben fog bérmaálni: Szept. 19-én Tallyán, 20-án Monokon, 21-én Mádon, 22-én Tarcalon, 27-én Szerencsen, 28-án Girincsen, és 29-én Hernádnémetiben.

— Firczak Gyula püspök Sátoraljaúj helyben. Lapunkban előzőleg jelezte, hogy a Kozma községben újonnan épített gkath. templomot e hó 2-án, vasárnap szenteli fel Firczak Gyula ungvári gk. püspök. A főpásztor ma, szept. 1-én, a d. u. 4 órakor bejövő vonattal városunkba érkezett. Fogadtatására megjelentek a nagyállomáson Dókus Gyula kir. kamarás, alispán, Miklósy István zempléni főesperes s több előkelőség. A püspök a helybeli gk. plebánián szállt meg éjjelre s 2-án a reggeli vonattal utazott kíséretével az új templom felszentelési ünnepélyére Kozmára.

— Pekáry János tokaji körjegyző jubileuma. A becsületes, kitartó munkásságnak egyik kiváló megszemélyesítője, a tokaji társadalmi élet egyik érdemes tagja: Pekáry János, a tokaji állami polgári iskola dérek gondnoksági elnöke vette ki részét az elismerésből az aug. hó 19-én megtartott jubileumi ünnepélyen, amelyet a tokaji Társaskör 20 éves körjegyzői működésének betöltése alkalmából tiszteletére rendezett.

— Eljegyzések. Dr. Szécsén Vilmos tokaji ügyvéd, a „Tokaj és Vidéke“ felelős szerkesztője, a tokaji ifjuság vezető tagja jegyet váltott f. hó 21-én Belényesen Grüner Stefikével, Grüner Simon földbirtokos leányával. — Grósz Ernő zongoraművész eljegyezte Horváth Etelkát, Horváth János tokaji ev. ref. lelkész leányát.

— Országos vásár. Az ugynevezett dióverő országos vásár folyó hó 3-án fog Sátoraljaúj helyben megtartatni. Ezen a vásáron az állatfelhajtás is meg van engedve, amennyiben a száj- és körömfájás miatt elrendelt zárlatot — mint előző számunkban megirtuk — a vármegye alispánja feloldotta.

— Két öngyilkossági kísérlet. Augusztus hó 30-án este valóságos nagyvárosi stílusban hajtották végre Sátoraljaúj helyben az öngyilkossági kísérleteket. Egy este két elkeseredett ember fogott maga ellen fegyvert, hogy kioltsa vele életét. Az egyik Mészák József nyitrai születésű,

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer. A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem benne foglalt gyógyszóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyúti betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint yphus, cholera, megkíméltek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismert nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódaivízénél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Főraktár: SPINDLER KÁROLY urnál SÁTORALJAUJHELYEN.

Kedvelt borvíz!

62 éves, favágó, aki este fél 8 óra tájban a Csillag-utcai 353. számú házában lévő lakásán egy forgópisztolylyal szájába lött. Az öreg ember azért követte el az öngyilkosságot, mert nevével folyton veszekedett és egyik fiának rossz viselkedése is nagyon elkésértette, a miért életunt lett és a kivándorlási iroda tulajdonát képező forgópisztolylyal családja jelenlétében magába lött. — Mízák egyszersmind éjjeli őr is volt a helybeli kivándorlási irodának. Az életunt embernek nevével kívül hat gyermek van. Életveszélyes sebével még azon éjjel a kórházba szállították. — A másik öngyilkossági kísérletet *Stveleczky József*, nyíri származású, 26 éves csizmadiaségéd követte el ugyanazon este 8 óra tájban a Nagyujtácán. Egy 9 milliméteres forgópisztolylyal kétszer szíve tájkára lött. A lövésre többen figyelmessé lettek és a fiatal ember segítségére siettek, a kit a helyszínről nővérének Alsó-Temetőutcai 272. számú lakására szállították. Mikor kihallgatták, még teljesen öntudatlan volt és ilyen állapotban szállították fel a kórházba. — Tettének okát megmondani nem akarja, valószínű azonban, hogy valami szívbeli ügyek készítették erre a végzetes elhatározásra. Sebei életveszélyesek.

— **Elgázolás.** *Csomós András* csizmadia mester a Beresényi-utcan egy taligával elgázolta *Ribarsák Erzsit*. Az elgázolás következtében a nő fején sérült meg. A balesetnek az elgázolt nő az oka, amennyiben süket lévén, a kiállást nem hallotta.

— **Megváltozott idők.** Még a darabantok idejében történt, hogy az ide küldött *Szabó László* miniszteri tanácsost, aki akkoriban kormánybiztos minőségben tartózkodott Újhelyben, ifjú *Dongó Géza* a vármegyeház előtt megabugolta. A kormánybiztos ezért ifj. *Dongót* dr. *Diener Ákos* kapitánynak feljelentette, a ki azért a panaszoltat 40 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletet ifjú *Dongó* megfélebezte. Nagyon természetesen, hogy az ítéletet *Kispál* jóváhagyta. Az ügy további felebevezés folytán a belügyminiszteriumhoz került, hol ugyanazon *Szabó László* miniszteri tanácsos ifj. *Dongó Gézát* a büntetés alól felmentette, — ki mondván, „hogy az abugolás a kihágás tényálladékát ki nem meríti.“ Mit is mond a latin: „Tempora mutantur, et nos mutamur in illis.“

— **A cséplőgép áldozata.** *Tóth Lajos* csernői születésű, 25 éves napszamos augusztus hó 29-én a Vadász-féle tanyán a cséplőgép etetésével volt elfoglalva. Délután 1—2 óra tájban a gép dobjának tulsó oldalán dolga akadt, mi végből a dob etetését át akarta ugrani. Ugrás közben azonban olyan szerencsétlenül járt, hogy egyik lába, amely elcsuszott, az etetőbe került és súlyosan megsérült. A szegény napszamos ápolás végett az újhelyi kórházba szállították.

— **Werner Sárka** cimbalom-magániskolájában az oktatások mai napon már megkezdődtek. Beiratkozni még folyton lehet az intézet helyiségében Deák-utca, Ember-féle ház.

— **Öngyilkos aggyastyán** *Danyi Mihály* kovácsvágási földműves egy négy köblös föld miatt folyton perlekedett fiával. A fiu mindenáron magának akarta kaparítani a birtokot, a mit az öreg nem engedett. A miatt gyakran összezdültek apa és fiu, a minek szomorú befejezése az lett, hogy *Danyi Mihály* elvett egy borotvát s azzal átmetszette nyakát. Az öreg embert életveszélyes sérüléssel beszállították az újhelyi kórházba.

— **Országos terményvásár Sátoraljaujhelyben.** A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület Sátoraljaujhelyben 1906. évi szeptember hó 11-én, kedden, a vármegyeháza nagytermében országos terményvásárt rendez. A vásár d. e 9—12 óráig, d. u. 2—4

óráig tart. A vásáron a közvetlen vétel és eladás szabad. Bizományban a Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület is közvetíti az eladásokat. Minden eladást a rendező bizottság ellenőrzi. Az eladások a vásárhelyiségben kiállított minták és bejelentési iver alapján történnek. A vásáron részt venni óhajtó, eladó buza, rozs, árpa és zab terményéből a Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalának faj és minőségengint 5 kg. mintát tartozik beküldeni. A minták legkésőbb szeptember 3-ig beküldendők. A vásár ületszabályzatát és a bejelentési iveret levélbeli megkeresésre a Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala megküldi.

— **Lezuhant a létráról.** *Pintér Mihály* helybeli ácsmester aug. hó 27-én szerencsétlenül járt a Zinner-féle házépítésnél. Amint kezében a baltával, a háztetőre igyekezett, a létra hirtelen megcsuszott alatta és *Pintér* a magasból a földre zuhant, miközben a balta kézsuklóját súlyosan megsebesítette. A sérült ácsmentert az „Erzsébet“ kórházban ápolják.

— **A leány miatt.** A napokban „bált“ rendezett a lasztóci fiatalok. A táncmulatságon részt vett *Sebeők Péter* földműves is, aki egy szemrevaló leánnyal, *Hutka Ilonával* akart táncolni. Már föl is kérte táncosnőjét, el akarta vele lejtetni a táncot, a mikor *Szalmári Péter* oda ugrott és megakadályozta *Sebeőköt* a táncban. Ebből a két fiatal ember között szóváltás keletkezett, mely csakhamar verekedéssé fajult. A dulakodásnak azután az lett a szomorú vége, hogy *Szalmári Sebeőköt* arcon szurta. A súlyosan sérült fiatal embert ápolás végett a helybeli kórházba hozták, vetélytársa ellen pedig megindították a büntető eljárást.

— **A szerencsi cukorgyár** 1906/7. évi üzemét szeptember hó 3-án kezdi meg.

— **Talált holttest.** Augusztus hó 23-án *Firko János* bekecsi gazdaember kertjében egy iparosnak látszó holttestet talált. Jelentést tett az esetről. A közigazgatósági hatóság megvizsgálta a halottat s miután rajta semmiféle külérőszak nyoma észlelhető nem volt, mint ismeretlen egyént eltemettette.

— **A miskolci női kereskedelmi tanfolyamba** beiratkozni lehet szept. 1—3-án. Később jelentkezők, amennyiben hely marad, csak felsőbb engedélylyel vehetők fel szept. 10 ig.

— **Nagy gyakorlattal bíró tanító** alapos oktatást ad a német- és francia nyelvben. Cim a kiadóhivatalban.

— **Állatkedvelők figyelmébe.** A budapesti állatkert igazgatósága a tisztelt közönség figyelmébe ajánlja mindenféle olesón eladó állatait, u. m. jeles sokfajú háziszárnyasait, tyukfajokat, ludakat, kacskákat, pulykákat, páva, papagály, kakadu s jeles fajtákkal olesón és pontosan elszállítva, továbbá szelid majmokat, angora macskákat, mindenféle fajebeket, viziszárnyasokat; nemkülönben vevő óhajára meghozat az igazgatóság minden egyéb más állatokat is, bel és külföldről, akik eziránt hozzáfordulnak levélben, vagy személyesen. Tisztelettel a budapesti állatkerti igazgatóság.

— **Dunky fivérek** cs. és kir. udv. fényképészek műterme Sátoraljaujhely főtér 9.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említsre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz József keserűvizet*.

— **Pármali ibolya szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó-szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy

az arebört finomítja, üditi ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arebőrök is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségűben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér 3 darab 2 kor. 20 fillér. Készítője *Szabó Béla* pipere-szap-pangyáros, Miskolcon. Kapható: Sátoraljaujhelyen, *Hrabéczy Kálmán* drogériájában.

Henneberg-selyem csak drnkt Fekete, fehér és színes 60 kr.-tól 11 fnt 35 kr.-ig, méterenként bluzra és ruhára. Frankó és már **megvámlova** házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték posta fordultával.

HENNEBERG selyemgyáros, Zürich.

IRODALOM.

Bucsuzóra.

Megyek messze innét, szomoruan megyek,
Lépteim nyomára őszi levél pereg;
Nem nyújthatom kezem bucsu szorításra,
Idegenek lettünk örökre egymásra,
Örök lemondásban.

A hová én megyek virágok nyílanak,
Verőfényben uszok, ragyog az őszi nap,
Melegebb a szellő mely arcomhoz simul,
Nem beszél mulásról, őszi hervadásról,
Örök elválásról.

Négis fáj elmennem, itt hagyni e helyet,
A hová az élet játéka vezetett;
Csöndes napjaimat, melyeket itt éltem,
Felcserélni zajos, fényes élvezettel,
Elszoruló szívvel.

Haldokolni hagyom itt a természetet,
Mire vissza térek, talán újra ébred;
Nem mint a szerelmem, mely örökké veszve
Bele halt az őszbe, a nyár szép regéje,
Hőféhér emléke.

Emlékszel még arra a gyönyörű nyárra?
Emlékszel a ködös őszi délutánra?
Benne volt a május minden verőfénye,
Két szerelmes szívnek üdvös ígézete,
Igaz szeretete.

Ez is őszi alkony, amelyen elmegyek,
O de ez olyan más, idegen szívemnek;
Összetört remények kísérnek mint árnyak,
Ezen az utakon melyen töled válok
Igaz valóságok.

Hullanak a fákról sárguló levelek,
Egy két halvány virág ékíti a kertet;
Meg állok közöttük egy percre, szét nézek,
Nem az, a mi engem maradásra készített,
Fáj itt hagyni téged.

Sátoraljaujhely, 1906. aug. 31.

Szűts Ibolyka.

TANÜGY.

— **Nyugdíjazás.** *Nagy József*, körömi rkath. népiskolai tanítót a vall. és közoktatásügyi m. kir. miniszter f. évi szeptember 1-től kezdődőleg — saját kérelmére — nyugdíjazta.

— **A sátoraljaujhelyi polgári fiúiskola.** Aug. 28-án érkezett le Zempléni vármegye közigazgatási bizottságához a vall. és közokt. m. kir. miniszter rendelete, melylyel *Kertész Ödön* budapesti lakos, okl. polgári iskolai tanárnak Sátoraljaujhelyben polgári fiúiskola nyithatására az engedélyt megadta. — Az iskolába aug. 29-én kezdődtek meg a beiratások s már eddig is nagyszámu növendék van felvéve. — A tantestület a következőkből áll: *Kertész Ödön* igazgató, polgári iskolai okl. tanár; *Gyulai Károly* sátoraljaujhelyi állami polgári leányiskolai igazgató tanár, *Elekes Pál* és *Salamon Ernő* képesített tanárok. Az intézet ilyen tanerők mellett a legjobb jövőnek néz eléje.

— **Beiratkozások a helybeli aut.** orth. izr. hitközség 4 oszt. elemi fiúiskolájába f. hó 2., 4 és 5-én fognak megtartatni. Akik mérsékelt tandijra tartanak igényt, azt 2-án délelőtt jelentésként be a hitk. irodába, később jelentkezők a kedvezménytől elesnek. **Az iskolaszék.**

— **Polgári leányiskola Sárospatakon.** *Szentkeresz Jolán* sárospataki lakos, tanítónő, tegnap előtt kapta meg a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter engedélyt arra nézve, hogy Sárospatakon magánjellegű polgári leányiskolát nyithasson. — Sárospatak kulturális életében eme lézaggpótló s nagy jövőre hivatott intézetben *Ellend József* főgimnáziumi tanár, *Hodossy Béla* állami tanítóképződei igazgató, *Veres Ferenc* és *Diviaczky Rezső* képezői tanárok fognak tanítani.

Közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős, —

Az a bizonyos kigyó...

A „kebelen melengedett kigyó“ története mindenki előtt ismeretes. Csakhogy mikor az illető, aki a cudar állatot melengette, rájött hogy az nem háládatos, hanem veszedelmes féreg, — akkor agyonverte a csuszó-mászót.

Engedje meg T. szerkesztő ur, hogy visszaidézzem ugy önnek, mint b. lapja mélyen tisztelt olvasó közönségének emlékezetébe a nemrég mult időket, az ellentállás korszakát, a *Kispál* miskár uralmát, csendőreit, vigéceit.

Ebben az időben történt, hogy bizonyos *Harsányi József* nevű ur kérvényt nyújtott be *Pallavicini Alfréd* megyefőnökhöz, amely kérvényben Zemplén vármegye hazafiúi ére nyekben oly gazdag alispánja, *Dókus Gyula* ellen otromba kifakadásokra ragadtatja magát s ilyen kérvényben nem kíván egyebet, mint azt, hogy ő e vármegye tisztikarába irnokká nevezessék ki. Később H. e kérelmet direkt a miniszteriumban is megismételte, de ugylátszik, hogy nem ütötte agyon az alispánt, csak szidalmazta, tehát ezt nem tekintette még *Kristóffy* sem elegendő érdemnek az irnokságra.

E napokban Sátoraljaujhely város rendőrségénél járva kit láttam ott, mint H. urat, hivatali alkalmaztatásban. Hát rögtön arra gondoltam, hogy akit a törvényhez hű és alkotmányt tisztelő közönség kivetett társadalmából, azt Sátoraljaujhely város ölelte keblére, szóval melengeti a kigyót.

A magam véleményét elmondtam a többi nem az én dolgom.

Tisztelettel vagyok

T. szerkesztő urnak

kész szolgálja:
egy hazafi.

KÖZGAZDASÁG.

* **Szilágyi Diskant**, miskolci gépgyáros cég kitűnő borsajtóra, valamint legújabb „*Villám*“ centrifugális bogyzó és zuzógépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített „*Kossuth*“ „*Kinesem*“ és „*Hegyalja*“ borsajtók nem különben a nagy üzemi préseléshez készített *Rákóczy* „kettős kosaru“ sajtók, a melyeknél a régi világ fából készített prése genialisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó része faszekeret. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, zamátját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell öszszevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, 1902. évi egrői és a pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállításon a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ehler Gyula.

Occassió! SZEGŐ SÁNDOR divatáruházában

SÁTORALJAUJHELY (főtér).

1906. szeptember hó 15-ig.

Az összes raktáron lévő és a Bártfa-fürdői fióküzletben visszamaradt nyári ujdonságokat még eddig nem létezett olcsó árban adom el.

A midőn tisztelt vevőimnek szives figyelmét egyszersmind a közeledő őszi idény ujdonságaira felhívom, u. m:

1906. szeptember hó 15-ig! angol és selyem blouzok, kosztümök és felső aljakban,

vagyok kiváló tisztelettel **Szegő Sándor.**

A SÁTORALJAUJHELYI NÉPBANK

mint takarékpénztár által

1906. évi szeptember hó 30-án délelőtt 11 órakor

saját helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

a részvényesek megjelenni tisztelettel felkérnek.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két részvényesnek megválasztása.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. Az alapszabályok 36-ik és 61-ik szakaszainak módosítása.
4. Az alapszabályok 62-ik szakasza értelmében 1 felügyelőbizottsági tag választása.
5. Az alapszabályok értelmében netalán beadandó indítványok feletti határozat.

A közgyűlésen résztvenni óhajtó részvényesek, vagy törvényes képviselőik részvényeiket a szelvényekkel együtt az alapszabályok 27-ik szakasza értelmében az igazgatóságnál letenni tartoznak.

Kelt Sátoraljaujhelyben, 1906. évi augusztus hó 30-án.

Tisztelettel

Az igazgatóság.

Tk. 6088/1906. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A saujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Lichtenstein Jenő végrehajthatónak, Szanyi István végrehajtható elleni 132 kor. 41 fillér tőbbségi követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék területén lévő, Sátoraljaujhely város belterületén fekvő, a sátoraljaujhelyi 3568. sz. tjkvben A. 1. sor sz. 3631/c/3/b/1/b. hr. sz. a. felvett, B. 1., 3. alatti 1/2 részben Szanyi István végrehajtható szennvedett és 1/2 részben Szanyi Istvánné, sz. Barna Erzsébet tulajdonos társ nevében álló és az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-ának c. pontja alapján egészen árverés alá kerülő, 311/19. ö. i. számú házra 1200 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a

fentebb megjelölt ingatlan az 1906. évi szeptember hó 24-ik (huszonegyedik) napján d. e. 9 órakor a telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%^o-át, vagyis 120 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt i. u. miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Sátoraljaujhelyben, a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál 1906. évi július hó 18.

Keresztessy sk., kir. tvszéki bíró

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur,” fénymáz 90 f.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK ezégnél **S.-A.-UJHELY.**

Eperjes: J. V. Gallotsitz. — Kassa: Novelly Sándor utóda.

Kis-Szeben: Kassewitz J. János.

Tavaszi és nyári szezonra!

ajánlom gőzre berendezett

évek óta jóhírnévként örvendő férfi-, női-, gyermek-ruha és mindennemű

vegyi ruhalisztító-intézetemet,

ahol is elfogadok férfi-, női- és gyermek-ruhaneműeket tisztításra, u. m. utczai, bái és alkalmi, valamint a legdiszesebb ruhaneműeket bontás nélkül.

Festésre elvállalok mindenféle női- és férfi-ruhaneműeket bontás nélkül, bárminő divatos színek megfestésére.

Ajánlom **guvrirozó gépemet** a n. é. hölgyközönségnek szives figyelmébe. Guvrirozni elvállalok mindenféle **szöveteket, selymet, moll, batiszt és kreppet** egész 150 centiméter hosszúságig.

Csipke-függönyök a legnagyobb gonddal tisztíttatnak és gőzhengeren vasaltatnak.

Hímzett kézimunkák is a legolcsóbban tisztíttatnak.

Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva maradtam

Mély tisztelettel

Rakovszky Sándor,

Sátoraljaujhely, Bercsényi-utca, saját házamban.
A megyeház háta megett, a fogbázsal szemben.

BORSAJTÓK

Legjobb rendszerű könyökszerkezetű „Kossuth”, „Kin-csem”, „Hegyalja”, „Mabille” és „Aczélorsós” a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói.

Legújabb rendszerű

Rákóczi kettős kosaru sajtók
nagyüzemű préseléshez.

FŐELŐNYE:

A must sehol sem érintkezik vasrészekkel!
Egyszerű kezelés! Óriási erő kifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzó és bogyzók.

„Villám” legújabb centrifugális bogyzó és zuzogó gépek.

SZILÁGYI ÉZ DISKANT GÉPGYÁRA.
MISKOLCZON.

KÉT jó házból való gimnáziumi vagy polgári iskolai tanuló

gondos felügyelet mellett teljes el-
látást kaphat. Egészséges, tiszta
lakás kerttel, kitűnő házi ellátás.

Bővebb felvilágosítás:
LÖVY ADOLF könyvkereskedésben.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség
n. b. tudomására hozni, hogy minden-
nemű ingatlanok vételét — eladását —
bérbeadását, avagy bérbevételét a leg-
előnyösebb feltételek mellett s a leg-
rövidebb idő alatt közvettem.

Jóhírnevű vendéglőmben
kitűnő asztali bor 34 krtól 40
krig, továbbá valódi hegyaljai
számorodni 1 frt 20 krtól 1 frt
60 krig kapható.

Weinberger Manó,
Saujhely, Korona-u.

Kleinmann és Klein

tölgy-, épület- és szerszámfa és mindenféle fenyő épületfák és deszkák raktára

Sátoraljaujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók **tölgyfa gerendák, szarufák, léczek**, továbbá:

Kapu oszlopok . . . 2 koronától 5 koronáig.
Kerítés oszlopok . . . 70 fillértől 1 kor. 30 fillérig.

Ajánlunk kerégyártóknak **szerszámfákat, keréktalpat** és **küllőket; nyirfa és bükkfa rudakat**, ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa deszkákból**.

Hidépítéshez szükséges tölgyfákat minden hosszúságban és **uj slippereket** is raktáron tartunk.

50 koronán felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Pincze berendezésre **godnárfa**k. Tölgyfa méterje 40 fillértől 1 koronáig. Asztalosnak jávorfa deszkák kaphatók.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építészre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Jelenleg 3 ujonnan épült **lakóház** előnyös feltételek mellett és jutányos áron eladó.

Kleinmann és Klein

Új Temetkezési Vállalat az „Órangyalhoz”

Sátoraljaujhely Rákóczi-utca sarkán.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy évek óta fennálló asztalos- és butor-üzletemet legújabb

temetkezési vállalattal

bővítettem ki s ezen új üzletágat a mai kor igényeinek megfelelően — fővárosi mintára — olyképp rendeztem be, hogy akár egyszerű, akár a képzelhető legdiszesebb temetkezést rendezhetem, s így módot és alkalmat kívánok nyújtani mindenkinek, hogy kedves halottját vagyoni viszonyaihoz mérten temethesse el.

Nagy költséggel **többféle gyászokocikat és ravatali felszereléseket, diszegenruhákat** stb. stb. beszereztem s a gyászoló közönséget kívánsága szerint a legkényesebb izlésnek és követelményeknek megfelelően — meglepő olcsó áron — szolgálhatom ki.

A gyászoló közönség kényelmére magamra vállalom az egyházi és sirhely, valamint mindennemű egyéb költségek előlegezését minden külön díjazás nélkül.

Üzletemben állandó nagy raktárt tartok valódi és utánczott érc-koporsókból, szemfedőkből, sirkoszorúkból, s minden e fajta cikkekből.

Szolgálataim felajánlása mellett tisztelettel kérem a gyászoló közönség kegyes pártfogását

Majoros Gyula,
asztalos mester.

1641/906. sz.

Szerencs nagyközség előljáróságától.

Árverési hirdetmény.

Szerencs nagyközség országos- és hetivásár helypénzszedési joga 1907. év január hó 1-től kezdődő 3, esetleg 6 évi időtartamra újból bérbeadatik.

Felhivatnak mindazok, kik fenti vásárbérletet elnyerni óhajtják, hogy a feltételeknek megfelelő **írásbeli zárt ajánlatukat** legkésőbb **f. 1906. év szeptember hó 11-én déli 12 óráig** Szerencs község előljáróságához annál inkább beadják, mivel a később érkező, vagy szabálytalanul felszerelt pályázatok, illetve ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok felett a bizottság **f. 1906. év szeptember hó 11-én délután 3 órakor** tartandó ülésén fog határozni. Fenntartja a község magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlatokra való tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg az ajánlattevők között nyílt szóbeli árverést tarthasson.

Az árverési feltételek Szerencs község előljáróságánál a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők.

Szerencs, 1906. év augusztus hó 25-én.

Szerencs község előljárósága.

Eredeti diószeghi buza

első utánvetéséből származó, jól áttelelő, rozsdának ellenálló, vidékünkön kitűnően bevált, koránérő és bőtermesű

buzavetőmagot

ajánl a **SZERENCSEI CZUKORGYÁR.**

Schottola Ernő Budapest.

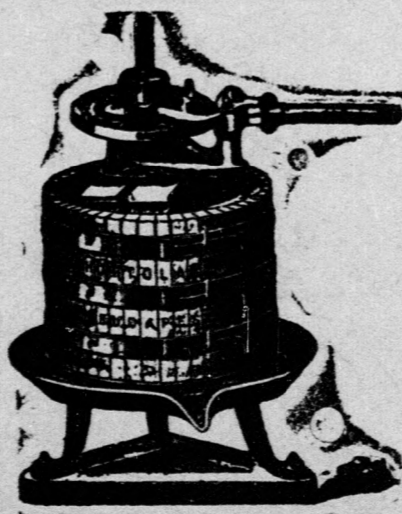
Nagykereskedő és gyáros,

VI, Andrásy-ut 2. szám.

Pinczegazdasági osztály.

Ajánlja

borpréseit, borszivattyuit és borszűrőit, ruggyanta- és kender-tömlőket, a szüreteléshez és pinczegazdasághoz szükséges összes kellékeket.

Árjegyzéket kívánatra készséggel küld.

BUDAPESTEN

AZ EGYETLEN

FÜGGETLEN

ELLENZÉKI

nagy napilap:

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre . . . 28 Kor. — fill.
Fél évre . . . 14 Kor. — fill.
Negyed évre . . . 7 Kor. — fill.
Egy hónapra . . . 2 Kor. 40 fill.

Gyönyörű albumajándék karácsonyra

„AZ UJSÁG” minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím:

„AZ UJSÁG” kiadóhivatala Budapest,
VII. Kercpesi-ut 54.